

2014

IZVJEŠTAJ SA FINANSIJSKIH TRŽIŠTA

Period od 20.1.-31.1.2014

Kratak pregled dešavanja sa finasijskih tržišta praćen dešavanjima na tržištu valuta, metala i tržišta kapitala sa osnovni kamatnim stopama vodećih svjetskih zemalja

- EVROPSKO TRŽIŠTE
- AMERIČKO TRŽIŠTE
- AZIJSKO TRŽIŠTE
- ZLATO
- NAFTA
- BERZANSKI INDEKSI
- EKONOMSKI KALENDAR
- PREGLED KAMATNIH STOPA



1.1. Evropsko tržište

- *Pozitivni signali iz proizvodnog sektora*
- *Pad stope inflacije na 0.7%*
- *Nezaposlenosti u EZ smanjena na 12.0%*
- *Pad stope nezaposlenosti na 7.1% u Velikoj Britaniji, kamata i dalje na 0.5%*

Početak izvještajnog perioda evro je našao podršku u veoma dobrom izdanju proizvodnog sektora. Indeksi koji mjere nivo aktivnosti i uslove poslovanja je kako proizvodnog, tako i uslužnog sektora, zabilježili su značajno povećanje. Najbolji rezultati su stigli iz Njemačke, gdje je proizvodnja povećana na najviši nivo u posljednjih šest mjeseci, što je bilo praćeno i porastom cijena u ovoj oblasti. Zabilježena su i povećanja investicija, kao i povjerenja ulagača i potrošača.

Ipak, dešavanja na rastućim tržištima, ograničila su jačanje evra u odnosu na američki dolar. Strah od usporavanja rasta privrede Kine i smanjenja iznosa otkupa aktive od strane FEDa, dovelo je do mogućnosti odliva kapitala i investicija iz pomenutih zemalja i povećalo tražnju za sigurnom aktivom poput američkog dolara. Dodatan pritisak ostvaren je nakon nezadovoljavih podataka o rastu

cijena u najvećoj evropskoj privredi, koje su na mjesečnom nivou ostale u zoni deflacije. Shodno tome, inflacija u EZ je smanjena sa 0.8% na 0.7% uprkos očekivanjima rasta. Prodaja u maloprodajnom sektoru je uprkos većem potrošačkom povjerenju neočekivano ostvarila pad u decembru. Stopa nezaposlenosti je smanjena na 12.0%, a najmanju nezaposlenost zabilježile su Austrija 4.9% , Njemačka 5.1% i Luksemburg 6.2%, dok je na drugoj strani najviše ljudi bez posla u Grčkoj 27.8% i Španiji 25.8%.

Niska stopa inflacije i visoka stopa nezaposlenosti mogli bi da izazovu reakciju ECB u vidu stimulacije ekonomije. Mnogi ekonomisti su saglasni da će doći do određenih promjena monetarne politike, ali ostaje otvoreno pitanje koji instrument će biti korišten. Da li će se dalje smanjivati kamatna stopa, davati novi val jeftinih kredita bankama ili čak direktno intervenisati na tržištu, ostaje da se vidi u narednim mjesecima.

Centralna Banka Engleske (BoE) zadržala kamatnu stopu od 0.5% kao i iznos kupovine hartija u vrijednosti od 375 milijardi funti. Stopa nezaposlenosti se sasvim neočekivano spustila na 7.1% i stigla na samo korak od ciljne nezaposlenosti od 7%, nakon koje bi BoE mogla da počne sa povećanjem kamatne stope. Generalno posmatrano britanska privreda je u posljednjoj godini najstabilnija ekonomija u regionu. Jedan od zabrinjavajućih podataka jeste i nagli rast cijena kuća, koji se približio nivou iz 2007. godine i povećao zabrinutost u vezi napuhavanja cijena i stvaranja mjehura, što je uticalo na ukidanje šeme pomoći pri kupovini nekretnina od strane BoE . Ipak, ostaje neosporno da je sektor nekretnina jedan od najzaslužnijih u oporavku privrede.

1.2 Američko tržište

- *Smanjen mjesečni otkup obveznica*
- *Kamatna stopa i dalje 0,25%*
- *Janet Yellen preuzela funkciju predsjednika FEDa*
- *Inflacija ispod ciljanih 2%*
- *BOC kamatna stopa i dalje 1%*

Druga polovina mjeseca u Americi je protekla u znaku iščekivanja odluke FED-a na čelu sa odlazećim guvernerom Ben Bernankeom o nastavku smanjenja mjesečnog otkupa obveznica na tržištu. Nakon dvodnevno zasjedanja FOMC, Fed je odlučio da smanji mjesečni otkup obveznica za 10 mlrd mjesečno. To znači da će država u narednom periodu otkupljivati 65 mlrd obveznica mjesečno. Kamatna stopa je i dalje 0,25% i prema izjavi Bernankea kamatna stopa ostaće niska sve do konačne stabilizacije tržišta. Američka privreda je pokazala oporavak u nekoliko posljednjih kvartala. Podaci sa tržišta rada su pomješani, međutim konačno stanje pokazuje napredak. Inflacija je još uvijek ispod ciljanog nivoa od 2%,

međutim gledano dugoročno, inflacija će dostići ciljani nivo. Bernanke je izjavio da do povećanja kamatne stope neće doći još neko vrijeme čak i u slučaju da dođe do smanjenja nezaposlenosti ispod ciljanih 6,50% ili do rasta inflacije iznad 2%.

Janet Yellen je preuzela funkciju guvernera FED-a nakon što je Ben Bernankeu mandat istekao 31.janura 2014.godine. Yellen je nominovana od strane predsjednika SAD Baraka Obame u oktobru 2013.godine da bi 06.januara 2014.godine američki Senat odobrio nominaciju Yellen za guvernera FED-a. Prije preuzimanja funkcije guvernera FED-a, Yellen je vršila dužnost viceguvernera FED-a. Yellen je veliki saveznik Bernankove labave monetarne politike te je takođe nazivaju i 'golubicom' jer je više zabrinutna zbog nezaposlenosti nego zbog inflacije. Mandat guvernera Yellen ističe u februaru 2018.godine.

Guverner BOC je ostavio referentnu kamatnu stopu na istom nivou kao prije, odnosno kamatna stopa je i dalje 1%. Guverner Poloz je izjavio da je promjena referentne kamatne stope moguća u oba pravca u zavisnosti od ekonomske situacije u zemlji. Trenutno je da će prije doći do smanjenja referentne kamatne stope zbog podataka koji dolaze sa tržišta. Guverner je izjavio da trenutno jaka valuta koči izvoz. Nakon konferencije za štampu, kanadski dolar je oslabio za skoro 300 pipseva u odnosu na evro što je najniža vrijednost kanadskog dolara u posljednje četiri godine.

1.3. Azijsko tržište

- *Smanjen rast kineske privrede u 4Q*
- *Skok deviznih rezervi u Kini*
- *BoJ nastavlja svoju ekspanzivnu monetarnu politiku*
- *Rast inflacije u Japanu*

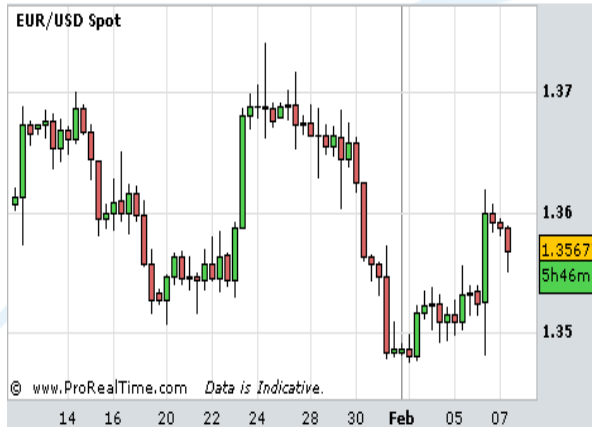
Rast kineske privrede je u posljednjem kvartalu 2013. godine usporio u odnosu na treći kvartal 2013. godine i narastao samo 1,8%, dok je na godišnjem nivou privreda jačala za 7,7% u odnosu na 2012. godinu. Za ovu godinu je predviđen rast za 7,5% dok se se u narednim godinama očekuje manji i stabilniji rast zbog najavljenih reformi u privredi iz novembra prošle godine. Industrijska proizvodnja je u prošloj godini rasla samo 9,7% dok je godinu dana ranije, rast iznosio 10%. Inflacija u Kini je i dalje niska. U decembru je opšti rast cijena uvećan za 2,5% u odnosu na 2012. godinu što je znatno ispod ciljane inflacije Vlade od 3,5%. Pozitivni platni bilans i rast deviznih rezervi upućuju na to da je kineska valuta i dalje potcijenjena. Iako je izvoz u posljednje vrijeme smanjen, trenutni suficit platnog bilansa je i dalje visok. Devizne rezerve su skočile sa 3,66 biliona dolara iz trećeg kvartala na 3,82 biliona dolara u četvrtom kvartalu prošle godine što je u poređenju sa prethodnom godinom rast od 18%. U ovoj godini bi rastuće kamate na obveznice i očekivanja da će doći do podizanja vrijednosti kineske valute moglo uticati da će devizne rezerve nastaviti snažno da rastu.

BoJ je zadržala svoju ekstremno labavu monetarnu politiku i ostavila kamatnu stopu od 0,1% nepromijenjenu kao i kupovinu hartija od vrijednosti čime godišnje u privredu ubacuje od 424-490 milijardi EUR da bi ostvarila svoj primarni cilj, dostizanje stope inflacije od 2% do 2015. godine. Predsjednik centralne banke Japana (BoJ) Kuroda je izjavio da takva monetarna politika nosi određene rizike i da ne vidi potrebe da se trenutna monetarna politika dodatno olabavi.

Prvog aprila tekuće godine Japan će povećati stopu PDV-a sa 5% na 8% i ukoliko se zarade u državi ne uvećaju više od inflacije, stopa inflacije će se ponovo početi smanjivati i kupovna moć stanovništva će opasti, što će uzrokovati slabiji rast privrede. Glavni razlog za trenutni rast inflacije je isključivo zbog rasta troškova energije koju je uzrokovao slabiji Yen kao i gašenje atomskih centrala. Inflacija je u decembru uvećana za 1,3% u odnosu na isti mjesec prošle godine što je ujedno i sedmi rast zaredom. Industrijska proizvodnja je u istom mjesecu zabilježila rast od 1,1% u odnosu na novembar dok je na godišnjem nivou rast iznosio 3,7%. Pozitivni podaci su zabilježeni i na tržištu rada. Stopa nezaposlenosti je smanjena sa 4% na 3,7% u decembru na najniži nivo u posljednjih šest godina.

2. KRETANJE VALUTNIH PAROVA U PERIODU OD 20.01-31.01.2014

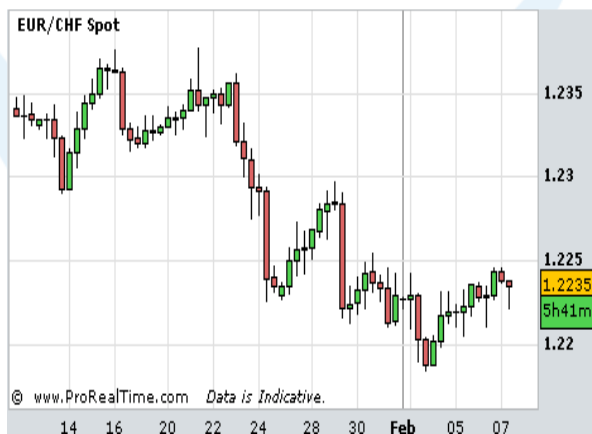
EUR/USD



EUR/GBP



EUR/CHF



GBP/USD



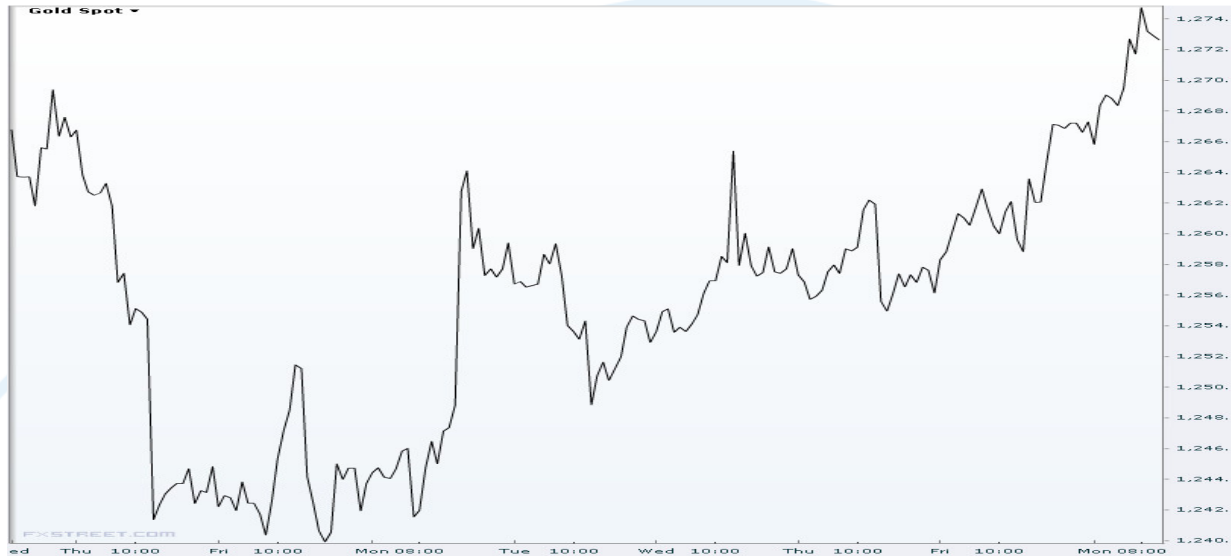
USD/JPY



AUD/USD



2.1. Kretanje cijene zlata



Već smo pomenuli da je situacija na rastućim tržištima i više nego zabrinjavajuća. Proizvodni sektor Kine bilježi ulazak aktivnosti u zonu kontrakcije, što svakako utiče na pad izvoza prema ovoj zemlji, Narodna banka Kine poskupila je izvore finansiranja kako bi smanjila zaduživanje preduzeća i time direkto uticala i na pad investicija, dok su Federalne rezerve odlučile da nastave smanjivati iznos otkupa obveznica i uskratila tržištu dodatnu likvidnost koja bi mogla biti korištena za investicije u pomenute rastuće ekonomije. U navedenoj situaciji, ulagači su postali veoma oprezni i povećala se averzija prema riziku, što je za posljedicu svakako imalo pribjegavanje kupovini zlata, koje je u izvještajnom periodu ostvarilo dobitak od 3.5%.

2.1. Kretanje cijene nafte



U drugoj polovini januara 2014.godine došlo je do povećanja cijene nafte na svjetskim tržištima. Nakon objave Međunarodnog Monetarnog Fonda o prognozama ekonomskog rasta za 2014. i 2015.godinu., cijena nafte je kratko bila u padu. Međutim, nakon toga cijena nafte počinje lagano da raste. Razlog povećanja cijene nafte je u prvom redu smanjenje zaliha sirove nafte u Sjedinjenim Američkim Državama. Iako su mnogi analitičari predviđali povećanje zaliha usljed povećane potrošnje, SAD je zahvatio ledeni talas te je došlo do smanjenja zaliha nafte. Zalihe nafte su smanjene za čak 3,2 miliona barela. Ova informacija je iznenadila mnoge analitičare te je došlo do rasta cijene nafte na 107,66 USD po barelu. Takođe, razlog za povećanje cijene nafte leži i u lošijim podacima sa tržišta rada u Americi koji su najveći potrošači nafte.

2.3. Kretanje pojedinih berzanskih indeksa u prethodnom mjesecu

DAX



S&P500



Nikkei 225



DJIA



3. NAJAVA VAŽNIJIH EKONOMSKIH DEŠAVANJA ZA PERIOD OD 03.02-14.02.2014

Datum	Vrijeme	Valuta	Ekonomski kalendar od 03.02. do 14.02.2014	Očekivanja	Prethodno
03.02.2014	02:00	CNY	Non-manufacturing PMI (Jan)		54.6
	09:58	EUR	Markit Manufacturing PMI (Jan)	53.9	52.7
	10:28	GBP	Markit Manufacturing PMI (Jan)	57.0	57.2
	16:00	USD	ISM Manufacturing PMI (Jan)	56.0	57.0
04.02.2014	04:30	AUD	RBA Interest Rate Decision and Statement (Feb 4)	2.5%	2.5%
	10:30	GBP	PMI Construction (Jan)	61.5	62.1
05.02.2014	09:58	EUR	Markit Services PMI (Jan)	51.7	51.0
	11:00	EUR	Retail Sales (YoY) (Dec)	1.5%	1.3%
	14:15	USD	ADP Employment Change (Jan)	180K	227K
	16:00	USD	ISM Non-Manufacturing PMI (Jan)	53.7	53.0
06.02.2014	01:30	AUD	Trade Balance (Dec)	-300M	83M
	13:00	GBP	BoE Interest Rate Decision	0.5%	0.5%
	13:45	EUR	ECB Interest Rate Decision (Feb 6)	0.25%	0.25%
	14:30	EUR	ECB Monetary policy statement and press conference		
07.02.2014	01:30	AUD	RBA Monetary Policy Statement		
	02:45	CNY	HSBC China Services PMI (Jan)		50.9
	14:30	CAD	Unemployment Rate (Jan)	7.1%	7.2%
	14:30	USD	Nonfarm Payrolls (Jan)	185K	74K
	14:30	USD	Unemployment Rate (Jan)	6.7%	6.7%
11.02.2014	01:00	AUD	Consumer Inflation Expectation (Jan)		2.3%
12.02.2014	00:50	JPY	Gross Domestic Product Annualized (Q4)		1.1%
	03:00	CNY	Trade Balance (Jan)		25.6B
	09:15	CHF	Consumer Price Index (YoY) (Jan)		0.1%
	11:30	GBP	Bank of England Quarterly Inflation Report (Q4)		
	10:00	EUR	ECB Monthly Report		
13.02.2014	14:30	USD	Retail Sales (MoM) (Jan)		0.2%
14.02.2014	02:30	CNY	Consumer Price Index (YoY) (Jan)		2.50%
	11:00	GDP	Gross Domestic Product s.a. (YoY) (Q4)		-0.3%

4. PREGLED VAŽEĆIH KAMATNIH STOPA VODEĆIH SVJETSKIH ZEMALJA

Pregled referentnih stopa	Referentna kamatna stopa	Posljednja promjena	Datum promjene	Naredni sastanak
Evropska centralna banka	0,50%	-0,25%	02.05.2013	06.02.2014
Federalne rezerve SAD	0-0,25%	-0,75%	16.12.2008	19.03.2014
Banka Engleske	0,50%	-0,50%	05.03.2009	06.02.2014
Banka Kanade	1,00%	0,25%	08.10.2010	05.03.2014
Švajcarska nacionalna banka	0,00%	-0,25%	03.08.2011	20.03.2014
Banka Japana	0,10%	-0,20%	19.12.2008	18.02.2014
Banka za novčane rezerve Australije	2,50%	-0,25%	06.08.2013	04.03.2014